

Mechanizmy presadzovania autorského práva v ére strojového učenia

Aplikácia nariadenia o digitálnych službách a procesné možnosti

Mgr. Damián Palašta

12 385 209 103

Počet webových adres odstránených z výsledkov Vyhľadávania na základe žiadostí o porušenie autorských práv (Google)

12 385 209 103

EU Digital Services Act: Transparency Reports for Very Large Online Platforms

January – July 2025; Facebook

Table 15.1.a.(2) - Number of Authority Orders from Member States to act against illegal content by type of reported illegality for Facebook

The breakdown below refers to Member States' Authorities' Orders to act against illegal content, including under Article 9 DSA, which cover orders relating to the Facebook service.

Type of reported illegality	Number of Authority Orders to act against illegal content (including Article 9 orders) addressed to Meta
Account Access	216
Account Impersonation	176
Adult Intimate Imagery	9
Bullying and Harassment	29
Child Exploitation Imagery	14
Criminal Organisations	118
Fraud and Scams	407
Graphic Content	5
Hateful Conduct	391
Human Exploitation	23
Illegal Commerce	1
Misinformation	0

Table 15.1.b.(1) - Number of notices submitted by users in accordance with Article 16 DSA, by type of alleged illegal content and actions taken for Facebook

Type of alleged illegal content	Total number of user notices submitted	Total number of notices resulting in content removal for policy violations	Total number of notices resulting in restriction of access to content due to alleged illegality
Intellectual Property (IP)	129,103	45,392	0
Defamation	189,747	29,978	358
Privacy	48,135	6,777	16
Other illegal content	286,903	39,239	4,801

EU Digital Services Act (DSA) - EU Digital Services Act (DSA)

17.02.2024 -17.02.2025, ChatGPT

Service	Category of illegal content	Number of notices received	Number of actions taken on the basis of the terms and conditions of the service
ChatGPT	Intellectual Property: Copyright or trademark violations.	42	0
ChatGPT	Hate, Harassment and Spam: Hate speech or symbols, bullying and harassment, unwanted depiction of real person, privacy violating	21	0
ChatGPT	Violence and Self-Harm: Suicide and self-harm, eating disorders, terrorism, threats or incitement to violence, gender-based violence,	7	0
ChatGPT	Deceptive Behavior and Scams: Impersonation, fraud or scam,	4	0
ChatGPT	Nudity and Sexual Content: Adult nudity and sexual content, sexual exploitation and abuse, non-consensual or deepfake intimate imagery	1	0
ChatGPT	Child Exploitation: Child sexual abuse material (CSAM) or other forms of	1	0
ChatGPT	Other Inappropriate or Illegal Content: Unsafe or prohibited products or activities, animal harm or welfare issues, risks to public health and safety, deceptive content of political candidate or election equipment,	12	0

Ako môžu Akt o digitálnych službách (DSA) a tradičné mechanizmy riešiť otázky porušovania autorských práv vyplývajúce z obsahu generovaného umelou inteligenciou?

Možné neoprávnené zásahy do AP

Input (vstup do modelu)

- Nepovolené použitie chránených diel pri tréningu
- Nedostatok atribúcie autora pri tréningu
- Porušenie zmluvných podmienok
- Vloženie diela ako prompt bez súhlasu

Output (výstup modelu)

- Priame kopírovanie alebo veľmi blízka reprodukcia
- Štylistické napodobňovanie autorov (morálne práva, GEMA v OpenAI)
- Generovaný obsah so chránenými prvkami

Rozsah pôsobnosti DSA voči AI providerom

- DSA sa uplatní len vtedy, ak AI provider vystupuje ako „poskytovateľ sprostredkovateľských služieb“, teda sprostredkuje, uchováva alebo distribuuje obsah pre používateľov.
- **Samotný tréning modelu (input dáta)** nie je priamo regulovaný DSA, pokiaľ nejde o verejne dostupný obsah hostovaný alebo prenášaný cez službu.
 - čl. 4 a 6 (safe harbour len pre obsah poskytnutý príjemcom služby).

Zodpovednosť za generovaný obsah

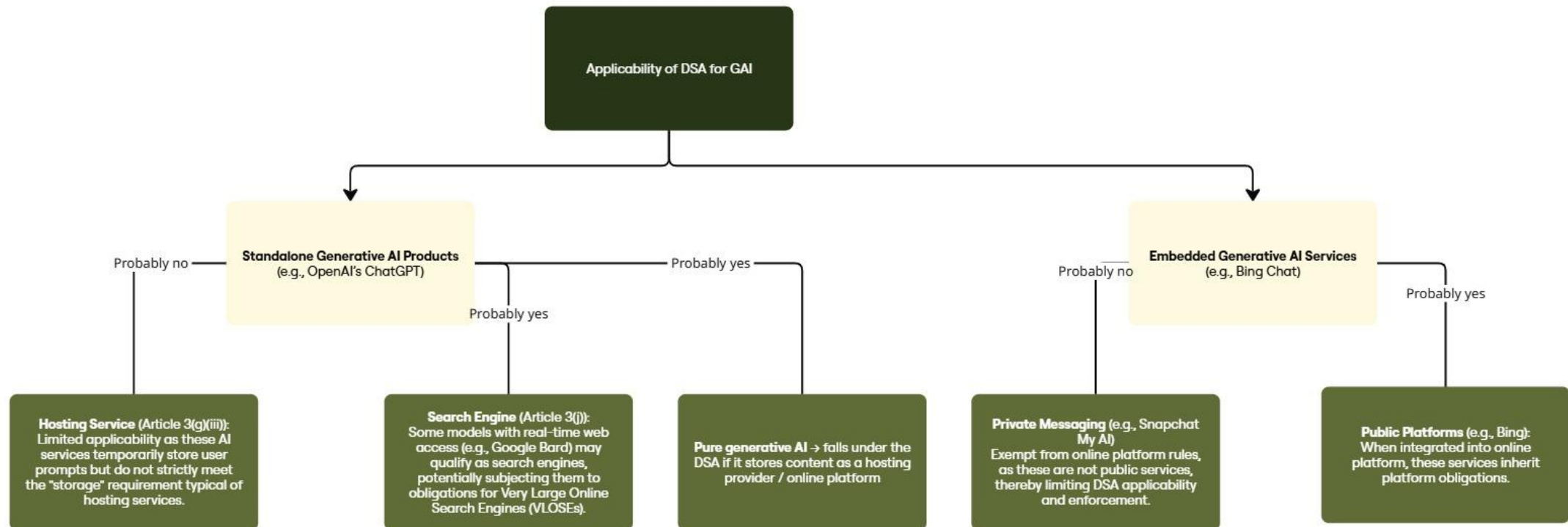
- **Output AI (text, hudba, obrázky)** = „informácie poskytnuté príjemcom služby“ → pri sprístupnení na platforme sa naň vzťahuje hostingový režim ak dôjde k uloženiu dát.
- Ak AI provider **získa vedomosť o nezákonnom obsahu** (napr. porušenie autorských práv), musí konať.
- AI provider **nemá všeobecnú monitorovaciu povinnosť**, ale po oznámení alebo príkaze musí konať (čl. 8)

DSA ≠ univerzálne riešenie porušovania autorských práv

Prehľad Aktu o digitálnych službách (DSA)

- **Cieľ:** Zvýšiť zodpovednosť digitálnych služieb a bojovať proti nelegálnemu obsahu.
- **Rozsah pôsobnosti:** Vzťahuje sa na sprostredkovateľov ponúkajúcich služby v EÚ.
- **Podstatné články týkajúce sa vymáhania autorských práv:**
 - Článok 16 (Mechanizmy oznamovania a prijímania opatrení)
 - Články 17, 20, 21 (Moderovanie obsahu a riešenie sporov)
- Pôvodne DSA nebolo navrhnuté pre **GAI**, ale v určitých prípadoch sa môžu uplatňovať.

Klasifikácia GAI podľa DSA

Klasifikácia generatívnej umelej inteligencie pre DSA

- Samostatná generatívna umelá inteligencia
 - Napr. ChatGPT od OpenAI (súkromné interakcie používateľov).
 - Často neukladá obsah používateľov na verejné šírenie.
 - Menej pravdepodobné, že pôjde o alebo online platformy podľa DSA.
 - Ak však poskytovateľ AI hostuje alebo umožňuje zdieľať generovaný obsah (napr. obrázky, videá zo Sora), môže sa kvalifikovať ako hostingová služba a pravdepodobne aj ako online platforma.
- Vstavaná GAI
 - Napr. Bing Chat od spoločnosti Microsoft (integrovaný do širšej služby).
 - Môže spadať pod online platformu alebo vyhľadávač.
 - Môže podliehať ďalším povinnostiam, ak spĺňa prahové hodnoty „VLOP“.

Samostatná generatívna umelá inteligencia

- Zvyčajne **nejde** len o prostriedok prenosu/ukladania do vyrovnávacej pamäte.
- **Nie je jasné**, či sa kvalifikujú ako hosting (generujú, nielen ukladajú). Iba ak ukladajú užívat. obsah. T&C koho sú odpovede?
- Zvyčajne **nejde o** online platformy (súkromné odpovede, nie verejné šírenie). Výnimka napr. SORA.
- Ak sú prepojené s internetovým vyhľadávaním v reálnom čase, môžu byť považované za **online vyhľadávače**.

Vstavaná GAI

- Integrované do služieb ako Bing.
- Môže **ukladať používateľské prompty, otázky** a šíriť odpovede širšiemu publiku.
- Ak má veľkú užívateľskú základňu (≥ 45 miliónov užívateľov mesačne v EÚ), kvalifikuje sa ako **VLOP** s prísnejšími povinnosťami.
- Ak je súčasťou súkromnej komunikácie napr. Telegram, povinnosti DSA sa **neuplatňovatňujú** (recitál 14 DSA).

Procedurálne charakteristiky podľa DSA

- **Kto môže podať oznámenie?** Ktokoľvek (široká pôsobnosť).
- **Opravné prostriedky:** Odstránenie obsahu, pozastavenie účtu, deaktivácia monetizácie.
- **Lehota na rozhodnutie:** Okamžité interné preskúmanie; mimosúdne urovnanie sporov do 90–180 dní.
- **Vynútiteľnosť:** Výsledky sú vo všeobecnosti **nezáväzné** (stále je možné obrátiť sa na súd).
- **Náklady:** Zvyčajne hradia platformy, pokiaľ sťažnosť nie je podaná v zlej viere.

Tradičné presadzovanie prostredníctvom smernice IPRED (EÚ)

- **Smernica IPRED (2004/48/ES):** Stanovuje minimálne štandardy pre vynucovanie práv duševného vlastníctva.
- **Smernica InfoSoc (2001/29/ES):** Špecifická pre autorské práva v digitálnej oblasti.

Tradičné súdne cesty (Slovensko)

- **Civilný sporový poriadok** (zákon č. 160/2015 Z. z.):
 - Žaloby za porušenie (predovšetkým v mene držiteľov práv).
 - Neodkladné opatrenia a zabezpečovacie opatrenia (rozhodnutie do 30 dní).
 - Neodkladné opatrenie vo veciach práva duševného vlastníctva.
 - Vyššie náklady (súdne poplatky, náklady na právneho zástupcu).
 - Konečné rozsudky sú **záväzné** a vykonateľné.
- **Výzvy v AI dobe**: Identifikácia anonymných porušovateľov, veľký počet potenciálnych prípadov.
 - Koho budeme žalovať?
 - Ako rýchlo koná súd?
 - Poplatky.

Porovnanie DSA s tradičným vynucovaním

Funkcia	Mechanizmy DSA	Tradičné (IPRED)
Uplatniteľnosť	Hlavne vstavané GAI; čiastočne aj samostatné GAI	Platí pre všetky GAI, ak je zistený porušovateľ
Aktívna vecná legitimácia	Veľmi široká (môže podať každý používateľ)	Obmedzené na držiteľov hmotných práv
Nápravné opatrenia	Odstránenie obsahu, pozastavenie účtu atď.	Ospravedlnenie, náhrada škody, vydanie bezdôvodného obohatenia atď.
Náklady	Nízke/bezplatné pre sťažovateľa	Súdne a advokátske poplatky môžu byť vysoké
Rozhodnutie	Nezáväzná, môže eskalovať na súd	Záväzná súdne rozhodnutia
Rýchlosť	Rýchle odstránenie (na úrovni platformy)	Dlhší súdny proces, výnimka zab a ned. opatrenia

Mechanizmy DSA

Silné stránky

- **Rýchlosť a dostupnosť:** Rýchle odstránenie, užívateľsky prívetivé.
- **Nízke alebo žiadne náklady:** Podporuje širokú aplikovateľnosť.
- **Zameranie na odstránenie obsahu:** Rýchlo zmierňuje pretrvávajúce porušovanie práv.
- **Široká pôsobnosť:** Ktokoľvek môže konať (nielen držiteľia práv).

Slabé stránky

- **Obmedzené opravné prostriedky:** Žiadna priama náhrada škody.
- **Nezáväzné rozhodnutia:** Platforma alebo používateľ môžu eskalovať; menšia právna istota.
- **Neaplikovateľnosť na niektoré GAI:** Časť nástrojov umelej inteligencie je vylúčená.
- **Riziko zneužitia:** Jednoduché podávanie oznámení môže viesť k nadmernému odstraňovaniu obsahu.

Tradičné presadzovanie

Silné stránky

- **Komplexné opravné prostriedky:** náhrada škody, neodkladné a zabezpečovacie opatrenia, likvidácia tovaru porušujúceho autorské práva atď.
- **Záväzný a vynútiteľný výsledok:** Väčšia právna istota.
- **Jasný rozsah:** Akýkoľvek typ porušenia, vrátane samostatného GAI.

Slabé stránky

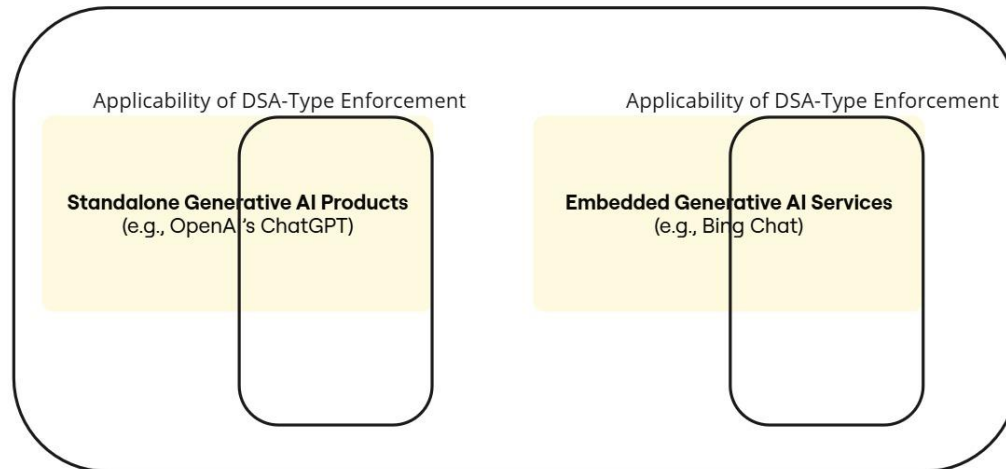
- **Vysoké náklady:** súdne poplatky, poplatky za právne služby; môžu odradiť “menších” žalobcov.
- **Dlhé lehoty:** Súdne konania sa môžu trvať mesiace alebo roky.
- **Prísne požiadavky na vecnú legitimáciu:** Iba držitelia práv alebo oprávnené strany.
- **Ťažkosť identifikovať porušovateľov:** najmä v kontexte online/AI.

Zhrnutie

- **DSA** poskytuje **rýchlu a nákladovo efektívnu** počiatočnú úroveň vynútiteľnosti, ktorá je vhodná predovšetkým pre **integrované GAI**.
- **Tradičné** opatrenia **založené na IPRED** zostávajú nevyhnutné pre **komplexné nápravné opatrenia** (napr. náhrada škody).
- **Komplementarita** medzi odstránením obsahu na základe DSA a súdnym konaním je pravdepodobne **optimálnym prístupom**.
- **Klasifikácia** GAI (samostatná vs. integrovaná) je **podstatná** pre určenie, ktorý systém sa uplatňuje.

Záver

Applicability of Traditional Methods of Copyright Enforcement

- **DSA:** Efektívna prvotná reakcia na nelegálny obsah generovaný umelou inteligenciou na platformách (najmä zabudovaná GAI).
- **Tradičné metódy:** Poskytujú robustné, záväzné opravné prostriedky, ale môžu byť nákladné a pomalé.
- **Optimálna stratégia:** Kombinácia

Ďakujeme za pozornost'

Otázky a odpověde / Diskusia

Damián Palašta

doktorand

Ústav práva a technologií

Právnická fakulta

Masarykova univerzita

advokátsky koncipient

SIGNUM legal

554257@mail.muni.cz

damian.palasta@gmail.com

M A S A R Y K

U N I V E R S I T Y